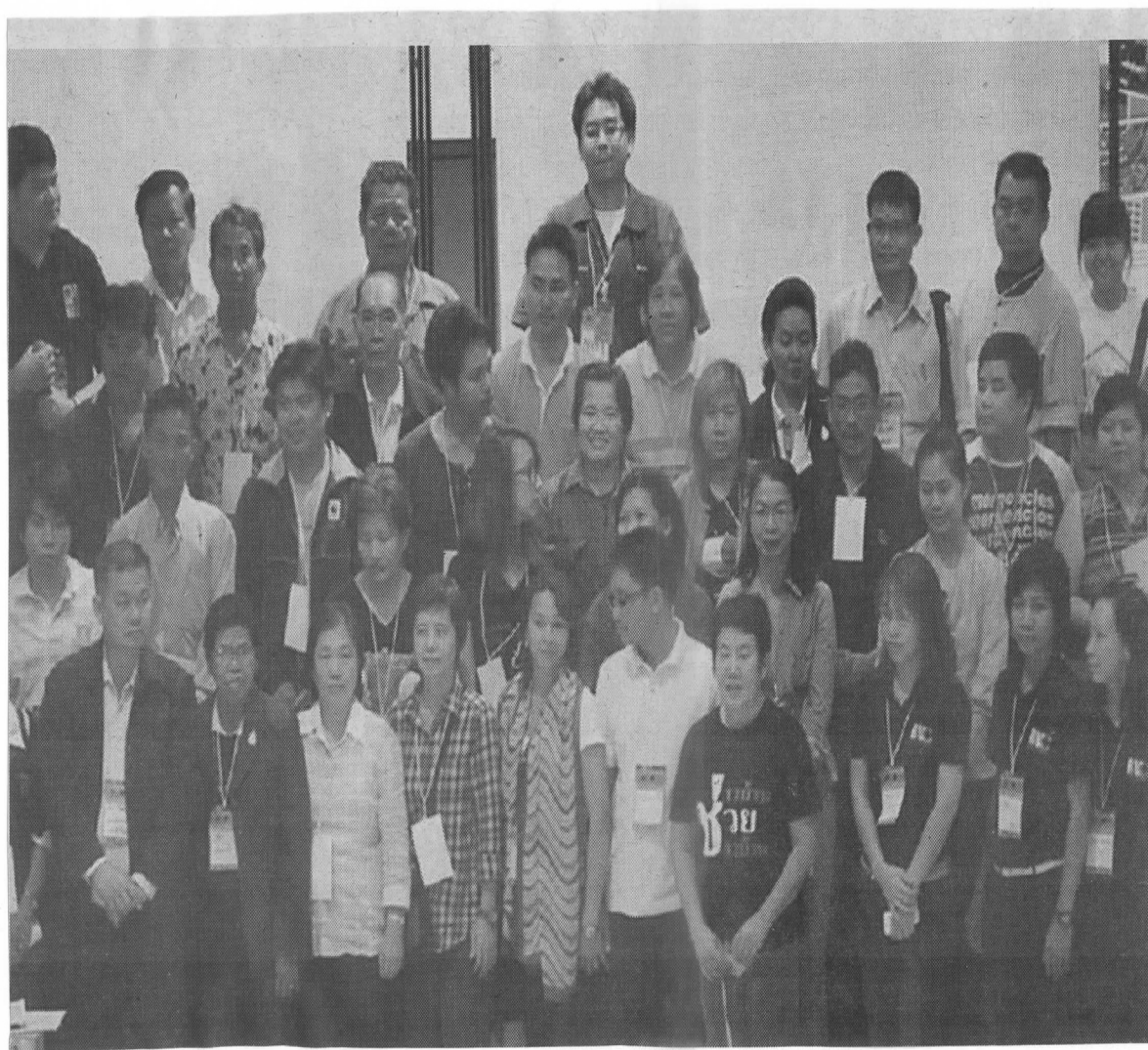

นัด
รวมพลัง

รับมือภัยธรรมชาติ

ปลูกครอบครัวไทยพร้อมรับความเสี่ยง

นัดพลังรวมพลัง รับมือภัยธรรมชาติปลูกครอบครัวไทยพร้อมรับความเสี่ยง. ไทยโพสต์. 12 พฤษภาคม 2555, หน้า 1, 4, 5.

โลกเดือนเร่ถีขึ้น มีสัญญาณหลาย
อย่างที่บอกให้รู้ว่าโลกกำลังเผชิญกับ
ความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ทั้ง
ภัยหนาว ภัยแล้ง ภัยน้ำ แผ่นดินไหว รวมทั้ง
ความแปรปรวนของสภาพอากาศ ล้วนเป็น
ภัยพิบัติที่นับวันจะทวีความรุนแรงและเกิด
ขึ้นทั่วทุกหนทุกแห่งของโลก

คำถามหนึ่งที่สำคัญคือ มนุษย์
เรียนรู้ เข้าใจธรรมชาติ และมีเครื่องมือ
ในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง รับมือ
กับภัยพิบัติเหล่านี้มากน้อยแค่ไหน จาก
เหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ
ทั่วประเทศไทยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา คง
เป็นทั้งคำตอบและบทเรียนสำคัญที่จะ
ทำให้เราเข้าใจได้ดีว่า สังคมไทยรับรู้ความ
เปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติว่าแม้จะเป็น
ปัจจัยที่เราไม่อาจควบคุม แต่เราสามารถ
เรียนรู้และปรับตัวที่จะอยู่อย่างสอดคล้องกับ
ธรรมชาติได้

นี่เป็นที่มาของงานสำคัญที่ต้องการ
ให้ภาคประชาชนมาร่วมออกแบบ กำหนด
ทิศทาง วิธีการ และเรียนรู้ปรับตัวจาก
สถานการณ์จำลองเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ
ที่หอประชุมใหญ่ สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าฯ ลาดกระบัง เมื่อวันที่ 5
พ.ค.2555 ที่ผ่านมา ภายใต้ชื่องาน “วัน
รวมพลังรับมือภัยพิบัติ” National Disaster
Preparedness Day 2012

ดร.สุปรีดา อุดุลยานนท์ รองผู้
จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุข
ภาพ (สสส.) กล่าวเปิดงานว่า ในช่วง 2 ปี
ที่ผ่านมา ประเทศไทยเกิดเหตุภัยพิบัติอย่าง
ต่อเนื่อง และมีสัญญาณที่ทำให้ต้องตระหนัก
ถึงความเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพอากาศ ลิง
แหวดล้อม สังคมต้องหันมาตระหนักและมี
ส่วนร่วมกับการเตรียมความพร้อม เนื่องจาก
ที่ผ่านมาเรามีเพียงแผนในกระดาษที่ยังไม่ได้
ปฏิบัติจริง ซึ่งต้องหาหนทางที่จะช่วยลด
ความสูญเสียหากมีภัยพิบัติเกิดขึ้น

งานดังกล่าวนี้เป็นวันเริ่มต้น
รณรงค์ให้ทุกภาคส่วนร่วมเป็นเครือข่าย
รับมือภัยพิบัติ และเพื่อช่วยกระตุ้นเตือน
ให้คนไทยได้เตรียมความพร้อมของตนเอง
ครอบครัว ชุมชน และสังคม ในการรับมือ
ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต เพราะ

ความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ แม้จะเป็น
ปัจจัยที่ไม่อาจควบคุมได้ แต่สามารถเรียนรู้
และปรับตัวที่จะอยู่อย่างสอดคล้องกับ
ธรรมชาติได้

“ในช่วงวิกฤติมหาอุทกภัยปลายปี
2554 ทุกภาคส่วนได้ร่วมมือให้การช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัย โดยเกิดเป็นกลุ่มจิตอาสาจำนวน

มาก สสส. และภาคีเครือข่ายได้เป็นส่วนหนึ่ง
ในการกู่วิกฤติของประเทศด้วย โดยจัดตั้ง
ศูนย์ช่วยเหลือ “บ้านอาสาใจดี” และเชื่อมโยง
จิตอาสาจากภาคส่วนต่างๆ มาทำงาน
ร่วมกันช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง”
ดร.สุปรีดา กล่าว

ดร.คมสัน มาลีสี รองคณบดี

คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กล่าว
ว่า การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายภัยพิบัติ
จำเป็นต้องมีความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้ง
สถาบันการศึกษาและชุมชน โดยในช่วงที่
เกิดอุทกภัยปี 2554 ทางสถาบันฯ ได้จัดตั้ง
ศูนย์เฝ้าระวังทำงานร่วมมือกับ 61 ชุมชน
ในพื้นที่รอบสถาบันฯ เพื่อกำหนดแผนรับมือ

น้ำท่วมอย่างเป็นระบบในการวางแผน วัด
และรายงานระดับน้ำ การแจ้งเตือนและช่วย
เหลือ ตลอดจนวางแผนฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ
เพื่อที่จะสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม
กับในแต่ละพื้นที่และสถานการณ์ต่างๆ ทั่ว
ประเทศ

“เราได้ส่งทีมนักศึกษาจิตอาสา

“หมอไฟ-หมอบ้าน” ร่วมดูแลชุมชนและ
พร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์
เรียกว่า “ลาดกระบังโมเดล” เป็นการนำ
ภูมิปัญญาชาวบ้านมาผสานเทคโนโลยี
สมัยใหม่ ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาต้องอยู่
คู่กับชุมชนและเป็นที่พักของสังคมทั้งใน
ยามมีภัยและไม่มีภัย” รองคณบดีคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กล่าว
นายศศิน เฉลิมลาภ เลขาธิการ
มูลนิธิสืบนาคะเสถียร กล่าวว่ ปัจจุบันโลก

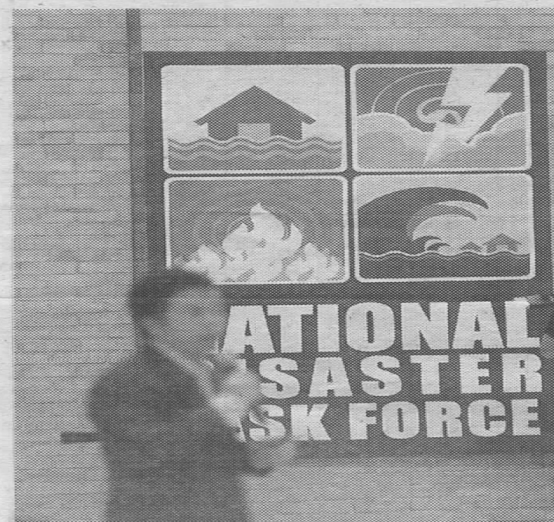

คำถามหนึ่งที่สำคัญคือ มนุษย์เรียนรู้ เข้าใจ
ธรรมชาติ และมีเครื่องมือในการรับมือกับความ
เปลี่ยนแปลง รับมือกับภัยพิบัติเหล่านี้มากน้อยแค่ไหน
ไทย จากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ทั่ว
ประเทศไทยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา คงเป็นทั้งคำตอบ
และบทเรียนสำคัญที่จะทำให้เราเข้าใจได้ดีว่า สังคมไทย
รับรู้ความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติว่าแม้จะเป็นปัจจัย
ที่เราไม่อาจควบคุม แต่เราสามารถเรียนรู้และปรับตัวที่
จะอยู่อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติได้

เป็นของวิศวกรที่จะสร้างควบคุม บังคับ
ธรรมชาติ แต่เมื่อธรรมชาติชนะก็ต้องกลับ
มาใช้ความรู้เดิม คือการเรียนรู้ธรรมชาติ ซึ่ง
ในธรรมชาติจะมีที่ลุ่ม ที่บาง ที่ดอน แต่เมื่อ
มีเขื่อนก็จะทำให้ไม่สามารถคาดคะเนทิศทาง

ปริมาณน้ำได้

ขณะที่หน่วยป้องกันน้ำท่วมของไทย
มีเพียงหน่วยเดียวคือ สำนักการระบายน้ำ
กทม. ส่วนกรมชลประทาน ทำหน้าที่หาน้ำ
มาให้เกษตรกรเท่านั้น และคลองชลประทาน

ก็ไม่ได้ทำเพื่อระบายน้ำ ดังนั้นจึงควรมีหน่วย
งานประจำที่ทำหน้าที่จัดการปัญหาน้ำท่วม
โดยตรง และจำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับ
เพื่อบังคับการให้มีประสิทธิภาพ

นายปรเมศวร์ มินศิริ ผู้จัดการ
โครงการรวมพลังรับมือภัยพิบัติ สสส. กล่าว

ว่า โครงการได้รวบรวม
องค์ความรู้ที่เกิดขึ้น
จากการทำงานของ
เครือข่ายต่างๆ นำมา
ถ่ายทอดประสบการณ์
ในวันรวมพลังรับมือภัย
พิบัติ และจะนำไปเผยแพร่
ผ่านทางเว็บไซต์
www.thaiflood.com
และช่องทางการสื่อสาร
ทางโซเชียลมีเดียอื่นๆ
เพื่อต่อยอดให้เกิดความ
ตระหนักในการสร้าง
รูปแบบการรับมือกับภัย
พิบัติแบบต่างๆ ตลอด
จนการเชื่อมโยงเครือ
ข่ายให้ทำงานบนฐาน
ข้อมูลเดียวกัน

โดยในวันรวม
พลังรับมือภัยพิบัตินี้ได้
จัดทำแผนที่ความเสี่ยง

(Disaster Hazard Mapping) และแผนที่
ศักยภาพมนุษย์ (Human Mapping) ในรูป
แบบดิจิทัลไฟล์ เพื่อนำมาต่อยอดเพิ่มเติม
ข้อมูลจากประสบการณ์ทำงานของภาคส่วน
ต่างๆ เพื่อนำไปเผยแพร่และสร้างความ
พร้อมในชุมชนต่อไป.

สสส.หนุนเกาะมุกด์ รับมือภัยธรรมชาติ

“เกาะมุกด์” เป็นเกาะกลางทะเล
อันดามันในพื้นที่ของจังหวัดตรัง ที่มีชุมชน
อาศัยอยู่ประมาณกว่า 2 พันคน จาก 5
ร้อยครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
ประมงชายฝั่ง ปัจจุบันเกาะแห่งนี้เป็นที่รู้จัก
ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่าง
ชาติจาก “ถ้ำมรกต” ได้รับการยกย่องให้เป็น
สถานที่ท่องเที่ยว “อันซีนไทยแลนด์”

ภายหลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ “ลี
นามิ” ในปี 2547 ได้ทำลายบ้านเรือน
ของชาวบ้านไปมากกว่า 100 หลังคา
เรือน รวมไปถึงเครื่องมือในการประมง
อีกกว่า 200 ราย

ชาวบ้านเกาะมุกด์จึงได้ร่วมกับ
“มูลนิธิอันดามัน” โดยความร่วมมือกับ
“มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” จัดทำ
“โครงการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัย
พิบัติชุมชนบ้านเกาะมุกด์” เพื่อร่วมกันคิด
และวางแผนในการรับมือกับภัยพิบัติและ
ภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ขณะนี้ชาวเกาะมุกด์มีการเตรียม
ความพร้อมของชุมชนเพื่อรับมือกับภัย

พิบัติโดยมีอาสาสมัครที่ดูแลเมื่อเกิดภัย
พิบัติ 54 คน แบ่งออกเป็นทีมเฝ้าระวัง
ทีมดูแลผู้เจ็บป่วย และทีมที่คอยเฝ้าดูแล
ทรัพย์สินของคนในชุมชน แต่ละฝ่ายก็จะ
มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน และได้
มีการกำหนดจุดปลอดภัยถึง 3 จุดภายใน
เกาะ ทั้งนี้ จากการซักซ้อมการอพยพหนี
ภัยที่ผ่านมามีพบว่า หากมีการส่งสัญญาณ
เตือนภัยจะสามารถอพยพคนทั้งหมดไปสู่
จุดปลอดภัยได้ในเวลาไม่เกิน 40 นาที

ขณะเดียวกันชาวบ้านยังได้ร่วมกัน
ปลูกป่าชายเลนเป็นพื้นที่จำนวน 150 ไร่
นอกจากจะเป็นเสมือนเกราะกำบังภัยลีนา
มิแล้ว ยังเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน
เพราะเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำอีกด้วย

ที่สำคัญองค์ความรู้ในด้านการเตรียม
ความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติของชุมชน
ยังได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาเป็น
หลักสูตรการเรียนการสอนให้กับเด็กนักเรียน
ของ “โรงเรียนบ้านเกาะมุกด์” โดยใช้ชื่อว่า
“หลักสูตรภัยธรรมชาติ โรงเรียนปลอดภัย
ชุมชนปลอดภัย” เพื่อสร้างความรู้ความ
เข้าใจ และเตรียมความพร้อมรับมือกับภัย
พิบัติให้กับเด็กด้วย.